

Славейче

ИЛЮСТРОВАНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

Излиза всѣки месецъ презъ учебната година. Годишенъ абонаментъ 20 лева предплатени.
Одобренъ и препорѣчанъ отъ М-вото на народната просвѣта съ окрѣжно № 1667 отъ 16. IV. 1937 година

Редактори: ГЕОРГИ КРЪНЗОВЪ, РАДКА СТАНИМИРОВА и ВАСИЛЪ СТОИЦЕВЪ

ГОДИНА ШЕСТА

БРОЙ 10
ЮНИЙ 1942

Всичко — пари, писма, материали — да се изпраща на адресъ: в. „Славейче“, ул. Владая, 45 — София. Пош. чекова с/ка № 624. Тел. 3-22-06

ПОЛЕЗНИ ЛИ СЪЖ СТАРИТѢ ХОРА

Приказка отъ Вл. Зеленгоровъ

И днесъ се гуши въ пазвитѣ на балкана селото, въ което нѣкога живѣлъ селянинъ съ семейството си. При него били и родителитѣ му. Докато били здрави, тѣ работили на равно съ младитѣ. Но съ течението на годинитѣ остарѣли, отпаднали и не могли вече да излизатъ на тежка работа. Останали да се навѣртатъ около дома и да вършатъ каквото могатъ. Снаха имъ не могла да ги търпи и започнала да мърмори: — Нищо не работятъ вече тия пусти старци, а пъкъ хлѣбъ не имъ постига.

— Е, не работятъ! — възразявалъ мжжътъ ѝ. Какъ да не работятъ, като и празни не стоятъ. Все помагатъ по-малко.

— Мога си безъ тѣхната помощъ — отговаряла тя.

— Можешъ, не можешъ — примирявалъ се той — родители ми сж. Ще ги търпимъ, докато сж живи. Нѣма да ги изпѣдимъ на улицата я.

Достатъчно ги търпѣхме, — повишавала гласъ жената. Да отидатъ при сестра ти, да разбере и тя, какъ се гледатъ стари хора, а не само да мърмори, че съмъ ги била подритвала. Па и ней сж родители. И тя е длъжна да се грижи за тѣхъ.

Отначало мжжътъ ѝ се противилъ и не искалъ да чуе за това, но всѣкидневното натякване му дотѣгнало и като не можалъ да излѣзе насреща ѝ, повикалъ сестра си.

— До сега, сестро, — рекълъ ѝ — азъ гледахъ старитѣ — редно е ти да ги приберешъ за известно време. Стари хора сж. За нищо не сж, а

грижитѣ по тѣхъ сж голѣми. Сестрата го погледнала малко накриво, позамислила се, па рекла:

— Като не ги искате, ще ги прибера, че нѣма да ги оставя на улицата. Все нѣма да имамъ загуба. Старъ човѣкъ пакостъ не прави, па и празенъ не стои.

Следъ нѣколко дни дошла съ кола, натоварила дрехитѣ и постелкитѣ имъ, качили се и старитѣ. Отвела ги у дома си.

Синътъ имъ останалъ самъ съ жена си. Тя просто не могла да си намѣри мѣсто отъ радостъ и постоянно повтаряла:

„Отървахме се отъ едно зло“.

Минало що минало, дошло работно време. Тръгнали всички по полето на работа. Тръгли и тѣ. Но децата имъ били още малки. Трѣбвало да ги оставятъ при нѣкого. По-рано ги оставяли при баба имъ, а сега нѣмало при кого. Оставили ги сами. Върнали се вечеръта и заварили едното за спало на двора, другото плакало на улицата. Добитъкътъ не прибранъ. По-рано стариятъ се грижелъ за това. Мжжътъ и жената прибрали по тъмно децата и добитъка, поогледнали се. Тя поизпѣшкала, па се навѣла да пали огъня. Той я изгледалъ още веднѣжъ, па рекълъ на присмѣхъ:

— Голѣмо зло сж това старитѣ хора и не сж потрѣбни.

Тя въздъхнала, но не отговорила. Погледналъ я още веднѣжъ той, па взелъ стонитѣ и трѣгналъ за вода. Вървѣлъ и си викалъ: Защо я послушахъ? Хакъ ми е сега.

РОДИНА

Обичамъ те, Родино, — прекрасенъ земенъ рай, — катъ цѣвнала градина презъ дивенъ месецъ май.

Обичамъ азъ вѣлнитѣ на буйнитѣ жита, люлѣни тихо лѣте изъ роднитѣ нива.

Обичамъ ти простора, природата презъ май, на изтокъ кръгозора въ зори кога сияя;

и гордитѣ балкани, полета и рѣки, и ниви преорани, и тучнитѣ лѣки.

Обичамъ азъ земята — прекрасенъ майскъ рай, обичамъ и децата на моя бащинъ край.

Вас. П. Нешевъ

Децата сж бъдещето на всѣки народъ.

Дърво се вие, докато е младо. Добри навици се създаватъ най-лесно въ детската възраст.

ДЕТСКА ПЪСЕНЬ

Ний растемъ съ пѣсни и игри

ДЕТЕ

Въ очитѣ ти, дете лѣчиство, искри на вѣчността трептятъ, а блѣновецѣ ти сребристи предъ времето безспиръ летятъ.

О, ти, единичета надежда, о, ти лазуренъ, дивенъ плодъ, въвъ тебъ твореца се оглежда и погледа му блѣсва гордъ!

И колко често майка свята надъ тебе бдѣла е въвъ скръбъ, че слънце ти си ѝ въ душата; безъ тебъ защо ѝ е свѣтътъ?

Пакъ твойтъ образъ, срѣдъ ѣ незгоди, трепти въвъ бащини гърди и морна паметъ морно броди и бждеше чрезъ тебъ гради...

Дете! въ очитѣ ти лѣчист и поглежда кротко херувимъ; о, ний следъ тебъ, съ надежди чисти, къмъ радостъ свѣтла ще летимъ!

Василъ Дунавски

Орлинъ Василевъ

МАГИЯТА НА БАБА ВУНА

Бие не гледайте, че сега съмъ важенъ и прочутъ лѣкаръ, който знае само да лѣкува млади и стари болници, селяни и ученици, глупци и умници. Нѣкога азъ бѣхъ главатаръ на най-буйната селска детска дружина и прѣвъ ловецъ на риба и раци по рѣка „Мжтница“. Вие може да сте виждали голѣми раци, може и да сте яли, но като мжтничкитѣ раци — нито сте виждали, нито сте яли.

Рѣчичката ни, да си призная, не е голѣма. Презъ лѣтото биволитѣ едва могатъ овѣргала гърбоветѣ си въ тицията на вира подъ моста на шосето. И, все пакъ рѣка „Мжтница“ е царството на рачитѣ. Най-много се вѣдятъ въ подмититѣ отъ рѣката тувести върбови коренчета, които се плакнатъ въ водата като червеникави дяволски бради. Намѣришъ ли надъ нѣкой подмолъ такава туфа, не бива да я отминавашъ. Препипай я грижливо отвънъ, заври прѣсти между коренчетата и ще видишъ, какъ рачитѣ висятъ на гроздове по тѣхъ.

Бихъ могълъ надълго да

ви разправамъ, какъ се ловятъ раци съ рѣце или съ жабешко месо, привързано на прѣчка. Бихъ ви обяснилъ изтънко, въ какви заоблени дупки се криятъ ония, голѣмитѣ раци, дето плѣскаатъ опашки като китове, а щипкитѣ имъ рѣжатъ кожата между прѣститѣ като остри ножици. Бихъ ви научилъ, какъ се вари въ опушено котле рачешка чорба, какъ се пече рачи грѣбъ, какъ се смуче рачи кракъ и какъ се бѣли рача опашка, но думата ми сега е за съвсемъ друга история.

Почнахъ съ рачитѣ, защото и бедата почна отъ тѣхъ.

Тръгнахъ единъ денъ по „Мжтница“ съ цѣлата наша вѣрна — сговорна дружина рачи да ловимъ. Ха тукъ раци, ха тамъ раци — увлѣкохме се, забравихме се, не видѣхме, кога плѣзна надъ планината черенъ облакъ, не усѣтихме, кога заръмъ ситенъ дждецъ. Ей го, че и вѣтрецъ студенъ подухна. Зжбитѣ ни се разтракаха, но ние не излизахме отъ водата — надпреваряхме се, кой повече раци ще хване.

Азъ, разбира се, като главатаръ на дружината, надвихъ другаритѣ си — хванахъ четирисетъ и седемъ рака, но се простудихъ отъ джда, вѣтъра и студената вода. Остритѣ щипци на треската ме пипнаха както трѣбва. Щипцитѣ на тая болестъ сж невидими, но като вкопчатъ нѣкого, цѣлото му тѣло пламва въ огънь.

Мѣтахъ се по леглото и бълнувахъ несвързано. Стори ми се по едно време, че дворѣтъ ни се изпълни отъ цѣло стадо раци. Ама какви? — Голѣми като слонове. Вмѣсто хоботи имаха по една дълга желѣзна щипка.

Втресе ме, братлета мои, страшно ме втресе. Бре да ми не пустата му треска — не минава! Бре да ми олекне — не ще!

Мама се върти около леглото ми, слага натопени въ оцетъ кърпи по челото ми, а река ли да я погледна — току я видя съ четири глави. Протегне рѣка да поднесе канчето съ водича до напуканитѣ ми устни, ето че и нейната рѣка се превърне въ рача щипка — черна и назжбена. Почвамъ да пища, да крия глава

подъ възглавницата. Проклетата болестъ, ви казвамъ!

— Мѣтай се сега, — чувамъ азъ гласа на мама презъ замаята си. — Да видишъ, какъ се кисне по цѣлъ денъ въ студената вода.

Гласътъ ѝ дудне като вода въ рачи подмолъ: ду-ду-ду.

— Трѣбва да викнемъ доктора, — рече по едно време тя на съседката Мария, която бѣ донесла паничка съ прѣсенъ оцетъ.

— Ами, докторъ! — възпротиви се съседката. — Какво ти рзбиратъ докторитѣ. Само ще си давашъ паритѣ. Я да викнешъ ти баба Вуна, бабячката. Ще ми пребае край Лѣковното кладенче и ще го дигне на кракъ. Па и по-евтинко ще е...

— Недей, Марио, да си не изпусна нѣщо детето, че после... — не отстъпваше мама.

— Слушай ме ти мене! — настояваше Мария. — Азъ по-добре зная. Нали кога бѣше боленъ Личко стринкиниятъ Галункиятъ Личко, тя го видна. Седи ти тука, азъ ще ида да я викна. Нали знаешъ, дома нѣмамъ ни дете, ни коте, па и Петъръ се е запилѣлъ по

крѣчмитѣ. Ще ида, ти чакай...

Огънятъ ми попретина. Когато Мария се върна съ бабячката, азъ вече можехъ спокойно да разбирамъ разговоритѣ имъ.

— Хе-хе-хе... — присви баба Вуна още отъ прага съ безжбата си уста. — Пенчо ли е боленъ? Хе-хе-хе... Така му се пада, че оня денъ както бѣше подгонили патетата по водата, ако не бѣше нашъ Маринчо... хе-хе-хе... до кракъ щѣше да ги изтрепе съ ваджишкия си ластикъ.

— Охъ, бабо Вуне, остави се, изгорѣ ми момченцето отъ тая пуста треска! — заплака майка ми.

— Не плачи, дѣще, — успокои я бабячката, като сложи грапавата си дланъ на челото ми. — Пригответи бързо една сребърна пара, напълни бѣлото котле съ винце и ми дай една негова чиста риза да го преоблѣча край Лѣковното кладенче.

— Че тая ризка, дето е на него сега, е съвсемъ нова и чиста, — обясни майка ми. — Преди половинъ часъ го преобличахъ.

— Тая риза вече не е добра. Болестъта се е свила въ